

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma, Vladimir Timofti și Petru Moraru,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de Macari Ivan, reprezentantul legal al părții vătămate și părții civile minore, Macari Alina și de avocatul Mirolubov Rodica în numele inculpatului Zaporosenco Mihail, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 ianuarie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Zaporosenco Mihail Ivan, *născut la 21 noiembrie 1983, originar și domiciliat în mun. Chișinău, bd. Traian, nr. 11, ap. 28*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.09.2013 – 19.01.2015;

Instanța de apel: 10.02.2015 – 23.03.2015;

Instanța de recurs: 18.08.2015 – 24.11.2015

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor în cauză

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 ianuarie 2015, Zaporosenco Mihail Ivan a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 4 (patru) ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

Conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă a reprezentantului legal al părții vătămate.

S-a dispus încasarea de la Zaporosenco Mihail în beneficiul lui Macari Ivan prejudiciul material în sumă de 22 463,0 (douăzeci și două mii patru sute șazeci și trei) lei și prejudiciul moral în sumă de 10 000 (zece mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința de condamnare, prima instanță a constatat că, inculpatul Zaporosenco Mihail Ivan, la data de 28.05.2013, aproximativ la orele 18:00 min., în mun. Chișinău, conducea autovehiculul de model „Dacia Logan”, cu n/î C QJ 937 pe drum fără denumire din direcția blocului locativ nr. 7 spre clădirea nr. 3 a str. L. Deleanu, mun. Chișinău.

În timpul deplasării pe un drum fără denumire, în regiunea blocului locativ nr. 5 a str. L. Deleanu, fiind în zona pietonală, care conform pct. 7 din Regulamentul circulației rutiere este perimetrul care cuprinde una, sau mai multe străzi rezervate circulației pietonilor, unde accesul vehiculelor este supus unor condiții speciale de circulație, conducătorul auto Zaporosenco Mihail n-a manifestat prudență sporită la trafic, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, nu a luat în considerație starea lucrurilor în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecinței acestora, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, de care va trebui să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație, de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele pct. 45 din Regulamentul circulației rutiere, care stipulează că: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, și contrar prevederilor pct. 94 secțiunea nr. 11 din Regulamentul circulației rutiere „1) în zona rezidențială și cea pietonală pietonilor li se permite deplasarea atât pe trotuare, cât și pe carosabilul drumului. Ei au prioritate în raport cu vehiculele, însă nu trebuie să creeze obstacole neîntemeiate circulației lor. Jocurile copiilor sînt permise pe întreg teritoriul zonei rezidențiale. 2) Conducătorii de vehicule trebuie să se deplaseze astfel încît să nu creeze obstacole sau pericol pietonilor, în caz de necesitate, ei sînt obligați să oprească, pct. 97 din Regulamentul circulației rutiere „Reglementările secțiunii în cauza își extind acțiunea și asupra circulației prin curți, precum și pe drumurile de

comunicație dintre imobilele de locuit cu multe etaje”, pct. 46 lit. a) Regulamentul circulației rutiere: „Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lîngă: a) copiii; și ca urmare, în ograda casei sus indicate, s-a tamponat cu pietonul minor Macari Alina Ion, care se deplasa pe roțile din partea dreaptă relativ deplasării autovehiculului în cauză.

În rezultatul accidentului rutier, Alinei Macari în conformitate cu raportul de expertiză medico-legală nr. 1382/D din 26.06.2013 i-au fost cauzate vătămări corporale în formă de fractura închisă în 1/3 distală a osului femoral stîng cu deplasarea fragmentelor, traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin contuzie cerebrală minoră; excoriații multiple a corpului; plagă în regiunea mentonieră cu deplasarea fragmentelor urmate de șoc traumatic compensat, care prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

- *procurorul*, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă pe un termen de 6 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Acuzatorul de stat a relevat că instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că Zaporosenco Mihail Ivan a săvîrșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal din lipsa totală de prudență la trafic și manifestare a neglijenței față de obligațiile ce-i revin la trafic, iar aplicarea pedepsei prea blînde nu va atinge scopul de reeducare a făptuitorului consfințit de legea penală. De către instanța de judecată au fost neglijate prevederile art. art. 2, 7 și 75 Cod penal, astfel, Zaporosenco Mihail Ivan ar putea comite alte infracțiuni similare la trecerea unei perioade scurte de timp.

Anume stabilirea unei pedepse principale sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, pe care ar executa-o real, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 4 ani ar putea crea condiții reale ca inculpatul Zaporosenco Mihail Ivan în viitor să nu mai săvârșească infracțiuni similare în acest mod atingîndu-se scopul propus de legea penală prevăzut la art. 61 Cod penal conform căruia pedeapsa are drept scop corectarea condamnatului, precum și prevenirea de săvârșire de noi infracțiuni din partea acestuia, cît și a altor persoane.

Astfel, aplicarea unei pedepse prea blânde cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în cazul dat nu își va atinge scopul de prevenire a săvârșirii altor infracțiuni.

- *reprezentantul legal al părții vătămate și părții civile minore Macari Alina, Macari Ivan*, care a solicitat casarea acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri prin care în privința inculpatului să fie excluse prevederile art. 90 Cod penal, iar acțiunea civilă să fie admisă integral.

În motivarea apelului, apelantul a indicat asupra faptului că, drept consecință a accidentului rutier, fiica minoră, Macari Alina a fost internată în IMSP Spitalul pentru copii V. Ignatenco cu leziunile corporale menționate în raportul de expertiză medico-legală, la data de 28.05.2013 unde a primit un tratament pînă la data de 10.06.2013 și i s-a efectuat o intervenție chirurgicală la picior. A fost externată cu piciorul în gips, în care s-a aflat în aproximativ 3 luni, gipsul fiind scos la 12.08.2013. După externare i-au fost date anumite recomandări de a continua tratamentul. Jumătate de corp al fiicei sale a fost 3 luni în gips.

Consideră sentința dată ca fiind ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în partea ce ține de aplicarea în privința inculpatului Zaporosenco Mihail Ivan a prevederilor art. 90 Cod penal și în latura civilă, deoarece pedeapsa stabilită acestuia este una prea blîndă, iar acțiunea civilă greșit a fost admisă parțial;

- *inculpatul Zaporosenco Mihail*, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea sa.

În susținerea apelului, inculpatul a menționat că nu este vinovat în cele săvârșite iar potrivit Regulamentului Circulației Rutiere viteza de deplasare a acestuia în zona pietonală era de 20 km/oră. Se deplasa cu viteza de 5-6 km pe oră, sau după cum s-a exprimat martorul N. Bîlici „automobilul se deplasa cu viteza unui pieton.” Respectiv, viteza aleasă de conducătorul - inculpat, este rezonabilă și se conformează normelor Regulamentului circulației rutiere. Consideră că martorul Marilena Ciorap, care se plimba pe roțile împreună cu partea vătămată, se deplasa pe trotuar, adică în corespundere cu cerințele Regulamentului circulației rutiere.

Consideră că partea vătămată a fost accidentată ca urmare a deplasării acesteia prin mijlocul străzii, dar și a neglijenței părinților, prin faptul că nu au instruit copilul referitor la locurile admise de a se deplasa cu roțile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2015 apelurile declarate au fost respinse ca nefondate cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Pentru a pronunța decizia adoptată, instanța de apel a constatat că, reieșind din cumulul de probe cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, Colegiul concluzionează că, prima instanță corect, legal și întemeiat a adoptat

sentința în privința lui Zaporosenco Mihail pe învinuirea adusă în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Astfel, a fost considerată nejustificată solicitarea avocatului privind achitarea inculpatului din motivul că acesta nu a comis fapta ce i se încriminează, deoarece probele cercetate în cadrul cercetării judecătorești și verificate în instanța de apel au dovedit în totalitate vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate, iar negarea acesteia s-a apreciat drept o modalitate și tactică de apărare a celui din urmă, care nu coroborează cu circumstanțele de fapt și probele administrate pe cauză.

Referitor la pedeapsa stabilită, instanța de apel a apreciat în ansamblu circumstanțele cauzei, inclusiv personalitatea inculpatului Zaporosenco Mihail, luînd în considerație în special politica penală, potrivit căreia instanțele de judecată ar trebui să recurgă mai des la pedepse alternative detențiunii cînd este cazul, constatînd că prima instanță corect a ajuns la concluzia că nu este rațional ca inculpatul Zaporosenco Mihail să execute real pedeapsa închisorii prevăzută de sancțiunea normei incriminate, deoarece potrivit circumstanțelor obiective ale cauzei, fapta inculpatului nu reprezintă un pericol social vădit pentru membrii societății, iar corectarea și reeducarea acestuia este posibilă și fără a fi izolat de societate.

Cît privește acțiunea civilă, care s-a solicitat de a fi admisă integral de către reprezentantul legal al părții vătămate și părții civile minore Macari Alina, Macari Ivan, s-a conchis că mărimea prejudiciului material admis de prima instanță în cuantum de 22 463 lei este dovedit prin bonuri de casă și este justificat, însă celelalte pretențiile materiale nu au fost justificate documentar.

6. Decizia instanței de apel este contestată cu recursuri ordinare de către:

- *reprezentantul legal al părții vătămate și părții civile minore Macari Alina, Macari Ivan*, care invocînd temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Solicitarea înaintată este argumentată prin faptul că, instanța de apel a desconsiderat cerințele recurentului privind temeinicia cuantumului solicitat în acțiunea civilă, ignorînd cu desăvîrșire perioada de reabilitare a fiicei sale, cheltuielile suportate și suferința pe care au fost nevoiți să o suporte atît el, cît și soția sa de pe urma consecințelor care s-au răsfrîns asupra sănătății fiicei lor.

La fel, susține că fapta inculpatului prezintă o gravitate sporită și nu este oportun de a aplica prevederile art. 90 Cod penal pentru comiterea unei asemenea infracțiuni, considerînd că modalitatea de executare a pedepsei este una prea blîndă.

Nu în ultimul rînd, se invocă și faptul că instanța de apel a respins neîntemeiat demersul prin care s-a solicitat prezentarea de către organul competent

a numărului de contravenții rutiere comise de către inculpat, ceea ce constituie o încălcare a unui proces echitabil prin prisma jurisprudenței CtEDO.

În concluzie, consideră recurentul că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor sus menționate, care au fost invocate în apel, ci doar a preluat motivele și argumentele expuse în sentința primei instanțe, fără a supune analizei argumentele invocate în apelul său și cel al acuzatorului de stat;

- *avocatul Miroljubov Rodica în numele inculpatului Zaporosenco Mihail*, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea inculpatului.

În vederea argumentării recursului declarat se afirmă că, instanțele de fond au încălcat dreptul inculpatului la apărare prin limitarea administrării probelor în susținerea poziției sale, și anume, respingerea nefondată a demersurilor repetate ale inculpatului care a solicitat dispunerea efectuării mai multor expertize.

Consideră recurenta că în speța dată nu a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea faptei încriminate prin actul de învinuire, în condițiile în care minora Macari Alina, plimbându-se pe roțile pe un drum pe care existau pericole fără supravegherea din partea părinților și fără echipament de protecție, a încălcat regulile de folosire a roților și pierzând controlul asupra acestora s-a tamponat în automobilul inculpatului.

7. Pe marginea recursului declarat de către avocatul Miroljubov Rodica în numele inculpatului Zaporosenco Mihail a depus referință reprezentantul legal al părții vătămate și părții civile minore Macari Alina, Macari Ivan, prin care a solicitat respingerea recursului declarat.

8. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acestea urmează a fi respinse, cu menținerea deciziei contestate, iar în vederea susținerii acestei statuări se expun următoarele considerente.

În privința recursului declarat de către reprezentantul legal al părții vătămate și părții civile minore Macari Alina, Macari Ivan, Colegiul lărgit constată că instanțele de fond, la stabilirea modalității de executare a pedepsei închisorii, adică în condiții nonprivative de libertate, au ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal, reținând în acest sens, personalitatea inculpatului și gravitatea faptei comise.

Totodată, reieșind din mărimea pedepsei stabilite, instanța de recurs nu a depistat nici un impediment care ar face imposibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În continuare, decizia instanței de apel este contestată și în latura civilă, unde se punctează că instanța de apel neîntemeiat a admis doar parțial acțiunea civilă, stabilind un quantum al prejudiciului material și moral cu mult mai redus decât cel solicitat în acțiunea civilă înaintată.

La acest capitol, Colegiul lărgit apreciază concluzia instanței de apel asupra cuantumului prejudiciului material, unde a precizat că suma de 22 463 lei constatată de prima instanță, este justificată documentar prin bonuri de casă, fiind corect calculată, pe când celelalte pretenții materiale nu au fost justificate documentar, din care considerente nu a fost posibilă încasarea acestora.

Totodată, Colegiul lărgit este solidar cu mărimea prejudiciului moral stabilit de instanțele de fond, care constituie suma de 10 000 lei, evidențiind în acest context că modalitatea de apreciere a mărimii compensației pentru prejudiciul moral este descrisă în norma reglementată la art. 1423 Cod civil.

Reieșind din dispoziția dată, rezultă că este de competența instanței de judecată să stabilească cuantumul prejudiciului moral, care trebuie să nu fie excesiv, nerezonabil sau fără simțul măsurii, dar trebuie în primul rând, să fie dovedit, instanța de judecată avînd obligația de a-l aprecia în raport cu gravitatea prejudiciului moral și importanța acestuia, fără a se ajunge la realizarea unui dezechilibru de interese.

La acest aspect, Colegiul lărgit conchide că suma de 10 000 lei evaluată drept prejudiciu moral este una reală și echitabilă, instanțele de fond just ajungînd la concluzia că 100 000 lei solicitați cu titlu de prejudiciu moral de către Macari Ivan, este una exagerată.

Cît privește alegația recurentului privind respingerea neîntemeiată de către instanța de apel a demersului prin care s-a solicitat prezentarea de către organul competent a numărului de contravenții rutiere comise de către inculpat, instanța de recurs constată, din materialele cauzei, că un asemenea demers nu a fost înaintat în ședințele instanței de apel, prin urmare, va respinge ca nefondat argumentul în cauză.

Totodată, instanța de recurs nu poate să se expună asupra temeiului invocat de recurent în baza art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, întrucît constată că, în cererea depusă nu este invocat nici un argument în acest sens.

Avînd în vedere că recurentul consideră că instanța de apel nu a dat un răspuns la motivele punctate mai sus, și le consideră o abatere a prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit conchide că recursul vizat urmează a fi respins ca inadmisibil, întrucît decizia recurată este pe deplin motivată, fiind luate în considerație toate criticile formulate în cererea de apel a reprezentantului legal al părții vătămate și părții civile minore Macari Alina, Macari Ivan.

Ce ține de recursul ordinar declarat de avocatul Mirolubov Rodica în numele inculpatului, recurenta pledează pentru nevinovăția lui Zaporosenco Mihail, susținînd cu fermitate că singura vinovată de producerea accidentului se face partea vătămată, care nu avea echipamentul adecvat, precum și părinții acesteia, care nu au supravegheat-o în timp ce aceasta se deplasa pe roțile.

Colegiul lărgit nu poate reține versiunea recurenței, or, în speța dată sunt întrunite elementele componenței infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar vinovăția inculpatului este dovedită pe deplin prin probele administrate, cercetate și verificate, sub toate aspectele de către instanțele de fond.

Mai mult de atât, instanța de recurs apreciază concluzia instanței de apel, care a menționat în decizia adoptată, că în zona rezidențială și cea pietonală, pietonilor li se permite deplasarea atât pe trotuare, cât și pe carosabilul drumului. Ei au prioritate în raport cu vehiculele, însă nu trebuie să creeze obstacole neîntemeiate circulației lor. Jocurile copiilor sînt permise pe întreg teritoriul zonei rezidențiale. Anume conducătorilor auto le revine prudența sporită la deplasare, astfel încît să nu creeze obstacole sau pericol pietonilor. La caz, atunci cînd inculpatul se deplasa în preajma copiilor, acesta urma să admită că avînd un obstacol pe partea dreaptă, relativ deplasării automobilului său (parcat un alt automobil Toyota n/î COM 925), care îngreădea vizibilitatea sa la intersecție cu un drum adiacent, urma să se asigure că nu creează și nu prezintă pericol pentru alți participanți la trafic, și în caz de necesitate să întreprindă măsuri în vederea evitării pericolului, inclusiv și să oprească. Astfel de acțiuni Zoporoșenco Mihail nu a întreprins, iar în asemenea condiții responsabilitatea nu poate fi pusă pe seama părții vătămate minore.

Așadar, nu este întemeiat argumentul privind lipsa elementelor constitutive a infracțiunii incriminate, pe motiv că partea vătămată nu a avea echipamentul necesar, întrucît, în zonele rezidențiale – locul unde s-a comis infracțiunea, la pct. 94 al Regulamentului circulației rutiere este prevăzut că conducătorul de vehicul este obligat de a manifesta maximă prudență, încît să nu creeze pericol pietonilor, iar în caz de necesitate el este obligat să oprească.

La fel, Colegiul lărgit respinge ca nefondată critica potrivit căreia se invocă încălcarea dreptului la apărare, deoarece au fost respinse neîntemeiat demersuri prin care s-a solicitat efectuarea unei expertize auto-tehnice suplimentare și a unei expertize medico-legale repetate, pe motiv că nu s-a dat răspuns la unele chestiuni în expertizele anexate la materialele cauzei.

La acest capitol, Colegiul lărgit constată că avocatul Mirolubov Rodica a înaintat un asemenea demers (f.d. 95-96, vol. II), iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2015 (f.d. 97-100, vol. II) acesta a fost respins ca nefondat.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că nu este necesar de a efectua expertiza auto-tehnică suplimentară, deoarece prin raportul de expertiză nr. 1602 din 01.10.2014 s-a dat răspuns la întrebările formulate în demers. La fel s-a procedat și în expertiza medico-legală nr. 1382/D din 26.06.2013. Prin urmare, nu a fost atestată nicio necesitate obiectivă de a dispune efectuarea repetată a acestor expertize.

Așadar, instanța de recurs statuează că critica privind încălcarea dreptului la apărare prin respingerea nefondată a demersului vizat este lipsit de orice suport probant.

La cele relatate *supra*, Colegiul lărgit concluzionează că temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, invocat de către recurentă, nu se atestă în speța dată, iar starea de fapt și cea de drept reținută de instanța de apel, concordă cu circumstanțele cauzei și probele verificate în cuprinsul deciziei contestate, din care motive, se impune soluția respingerii recursului avocatului Miroljubov Rodica, ca fiind inadmisibil.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de Macari Ivan, reprezentantul legal al părții vătămate și părții civile minore, Macari Alina și de avocatul Miroljubov Rodica în numele inculpatului Zaporosenco Mihail împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2015 în cauza penală în privința lui **Zaporosenco Mihail Ivan**, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Petru Moraru

